

ΣΠΗΛΑΙΟΝ « Λ Ι Μ Ν Ο Σ Π Η Λ Ι Α » ΝΗΣΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἄριθ. Σπηλ. Μητρώου 586

Ἰπὸ Ἀννας Πετροχείλου

ΘΕΣΙΣ

Εὑρίσκεται εἰς τὸ Ν.Ν.Δ. ἄκρον τῆς Νήσου Ἰωαννίνων, 15 μ.π. πρὸς τὰ δεξιά τῆς περιφερειακῆς παραλιμνίου ὁδοῦ, εἰς ὕψος 470 μ. ὑπὲρ ἐπιφ. θαλάσσης. Ὑπάγεται εἰς τὴν Κοινότητα Νήσου, Ἐπαρχίας Δωδώνης, Νομοῦ Ἰωαννίνων.

ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΣ

Ἡ Νῆσος συνδέεται μὲ τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων διὰ πλοιαρίων ἀπὸ δύο σημεία. Τὸ πρῶτον εἶναι κατ' εὐθείαν Ἰωάννινα — Νῆσος, ὥραι ταξειδίου 00,15' καὶ τὸ δεύτερον μέσῳ Δραμπάτοβας (Κρυονερίου), δι' ἀμαξιτῆς ὁδοῦ μήκους 5 χλμ. καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ πλοιαρίου, ὥραι ταξειδίου 00,06'.

Ἡ τοποθεσία τοῦ σπηλαίου συνδέεται μετὰ τῆς Κοινότητος Νήσου μὲ παραλιμνιον ἀσφαλτόστρωτον ὁδὸν ἀρίστης καταστάσεως. Ὅραι πορείας 00,20'. (Εἰς ἐλόκληρον τὴν Νῆσον δὲν ὑπάρχει τροχοφόρον μέσον συγκοινωνίας).

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

Τὸ σπήλαιον ἦτο γνωστὸν ἀνέκαθεν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Νήσου. Τὸ ἐσωτερικὸν του ὁμῶς παρέμενε ἄγνωστον, ἴσως λόγῳ φόβου, ἢ ἐλλείψεως τεχνικῶν μέσων (λέμβων εἰδικῶν). Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐξερευνήσεως τοῦ σπηλαίου Περάματος Ἰωαννίνων (1955), τὸ ἐπεσκέφθησαν, μέχρις ὠρισμένου σημείου, (ἐλλείπει ἐλαστικῶν λέμβων), τὸ ζεῦγος Ἰ. καὶ Ἀ. Πετροχείλου, χωρὶς νὰ τοὺς δοθῇ ἔκτοτε ἢ εὐκαιρία νὰ ἐλοκληρώσουν τὴν ἐξερεύνησίν του.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1973, ἐνδιαφερθὲν τὸ Σωματεῖον «Οἱ Φίλοι τῶν Ἰωαννίνων καὶ Πάσης Ἠπείρου», ἤλθεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Ἐταιρίας, διὰ τὴν ἐξερεύνησιν, χαρτογράφησιν, φωτογράφησιν καὶ μελέτην τοῦ σπηλαίου, ἀναλαβὸν καὶ τὰς δαπάνας διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν. Κατόπιν τούτου, ἡ ΕΣΕ, ἀνέθεσεν εἰς τὴν γράφουσαν τὴν ἐξερεύνησίν του, ἢ ὁποῖα ἐπραγματοποιήθη — κατ' ἀρχὴν — τὸν Ἰούνιον καὶ συνεπληρώθη τὸν Ἰούλιον τοῦ 1973. Συνειργάσθησαν τὰ μέλη τῆς ΕΣΕ, δις Ἄννα Μπέργκιν καὶ κ. Ἡλίας Βαμβακάς.

ΘΡΥΛΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Πιστεύεται ότι τὸ σπήλαιον συνδέεται μὲ τὸ «Τζαμί» τῶν Ἰωαννίνων διὰ στοᾶς διανοιγμένης κάτω ἀπὸ τὴν λίμνην, διὰ τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ μυστικὴ συγκοινωνία καὶ ἡ μεταφορὰ θησαυρῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἄλῃ Πασᾶ. Αἱ ἐπισταμέναι ὁμῶς ἔρευναί ἀπέδειξαν ὅτι ὁ θρύλος δὲν εὐσταθεῖ.

Ἡ εἴσοδος τοῦ Σπηλαίου

Φωτ. Ἄννος Πετροχείλος

ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Ἡ περιοχή τοῦ σπηλαίου εἶναι ἐπικλινῆς πρὸς τὴν λίμνην Παμβώτιδα, μὲ πλουσίαν θλάστησιν γύρω ἀπὸ τὴν εἴσοδόν του. Δενδροστοιχία ἀπὸ λεύκας κατὰ μῆκος τῆς παραλιμνίου ὁδοῦ, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν λιμναίαν θλάστησιν ἀπὸ καλάμους καὶ λοιπὰ ὕδροχαρῆ φυτά, δημιουργοῦν ἰδιαιτέραν γραφικότητα εἰς τὸ τοπεῖον.

ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ

Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου, ἀψιδωτοῦ σχήματος, ἔχει διαστάσεις: Ὑψος 7 X 4 μ. πλάτος, καὶ πλαισιώνεται μὲ πυκνὴν θλάστησιν ἀπὸ δένδρα καὶ φυτά. Κατ' ἀρχὴν

διανοίγεται διάδρομος διαστάσεων: (μήκος, πλάτος, ύψος), 12 X 2,5 — 1,5 X 7 - 8 μ. Οι τοίχοι του είναι κατακόρυφοι και σχεδόν ἀκάλυπτοι ἀπὸ σταλακτιτικήν ὕλην. Ἐν δάπεδόν του εἶναι καλυμμένον ἀπὸ ὕδατα βάθους 0,50 — 1 μ., τὰ ὅποια συγκοινωνοῦν μὲ τὴν λίμνην Παμιδιώτιδα μὲ τεχνητὴν αὐλάκα μήκους 15 X 2 — 2,5 μ. μέχρι τὴν παραλίμιον ὁδόν, καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ γεφύρας (ὑπὸ τὴν ὁδόν).

Ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ διαδρόμου διανοίγεται θάλαμος διαστάσεων: 11 X 6 X 1,8 — 3 μ., μὲ βάθος νεροῦ ἀπὸ 0,60 — 1 μ. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς του ὑπάρχει κολώνα πλάτους 0,70 X 0,70 μ. Εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον κρέμονται ἀπὸ τὴν ὀροφήν μαστοειδεῖς σταλακτίται, ἐνῶ εἰς τὸ σημεῖον τῆς συναντήσεως μετὰ τοῦ διαδρόμου προβάλλουν θράχοι ἀποσπασθέντες ἐκ τῆς ὀροφῆς, καλυμμένοι μὲ σταλακτικὴν ὕλην καὶ γουανὸ (κόπρος νυκτερίδων). Ὁ δεξιὸς τοίχος του εἶναι ἀρνητικός, (περιορίζεται πρὸς τὴν ὀροφήν), ἐνῶ ὁ ἀριστερὸς διευρύνεται πρὸς τὴν ὀροφήν. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν αἰτίαν, ὁ θάλαμος ὀλόκληρος παρουσιάζει: εἰκόνα ἐπικλινῆ πρὸς τὰ ἀριστερά.

Πρὸς τὸ δεξιὸν τέλος τοῦ θαλάμου διανοίγεται διάδρομος διαστάσεων: 3,50 X 1,50 — 2 X 7 μ., τοῦ ὁποίου ὁ ἀριστερὸς τοίχος διευρύνεται εἰς ὕψος προοδευτικὰ πρὸς τὴν ὀροφήν, ἀκολουθῶν τὴν μορφολογίαν τοῦ τοίχου τοῦ προηγουμένου θαλάμου. Ἐπίσης καὶ ὁ δεξιὸς τοίχος συνεχίζει τὴν ἀρνητικὴν κλίσιν του. Τὸ βάθος τῶν ὑδάτων ἐδῶ ἀνέρχεται εἰς 1,20 μ., μὲ ὕψος ὀροφῆς πρὸς τὸ τέλος του 4 μ.

Τὸ σημεῖον αὐτὸ, πρὸς τὰ δεξιὰ, ἔχει κλεισθῆ κατὰ 1 μ. ἀπὸ ὀγκόλιθον ἀποσπασθέντα ἐκ τῆς ὀροφῆς, ὁ ὁποῖος ἐμποδίζει τὴν συνέχισιν πλεύσεως μὲ ἐλαστικὴν λέμβον, λόγῳ τοῦ περιωρισμένου πλάτους τοῦ ἐλευθέρου τμήματος.

Ἡ συνέχισις τῆς ἐξερευνήσεως ἐπραγματοποιήθη δι' ἀποδιβάσεως ἐκ τῆς λέμβου καὶ θαδίσεως ἐπὶ προεξεχόντων τμημάτων τῶν τοιχωμάτων τοῦ σπηλαίου, ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διεπιστώθη ὅτι, τὸ σπήλαιον συνεχίζεται εἰς μῆκος ἐπὶ 10 μ.π., μὲ διαρκῶς μειούμενον πλάτος, καταλήγον εἰς 0,50 μ. Ἡ ὀροφή διατηρεῖ τὸ ὕψος τῶν προηγουμένων θαλάμων (7 — 8 μ.), ὅπως ἐπίσης καὶ οἱ τοίχοι του τὴν αὐτὴν κλίσιν.

Τὸ βάθος τῶν ὑδάτων κυμαίνεται μεταξὺ 1,20 — 1,40 μ. Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ὀροφῆς τοῦ σπηλαίου, ὑπάρχει σχισμὴ, μὲ ἐνσφηνωμένους ὀγκολίθους κατὰ τμήματα.

ΣΠΗΛΑΙΟΓΕΝΕΣΙΣ

Πρόκειται περὶ ἐπικλινοῦς, ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ διακλάσεως, διανοιγμένης κατὰ Γιάννην Πετρόχειλον, ἐπὶ στρωσιγενῶν ἐπιφανειῶν, νομμουλιτοφόρου ἀσβεστολίθου.

Τὸ σπήλαιον διηνοίχθη διὰ διαβρώσεως. Τὰ ὕδατα εἰσεχώρησαν διὰ τῆς κατὰ μῆκος τῆς ὀροφῆς ὑπαρχούσης σχισμῆς, τὰ ὅποια συνεχίζοντας τὴν διαβρωτικὴν των

ἐνέργειαν ἐξεβάθυνον τὸ σπήλαιον. Διέφυγαν ἀπὸ τὴν σημερινὴν εἰσοδὸν του.

Τὸ σπήλαιον δλόκληρον εἶναι πλημμυρισμένον μὲ ὕδατα βάθους 0,50 — 1,40 μ., τῶν ὁποίων τὴν προέλευσιν δὲν δυνάμεθα, πρὸς τὸ παρὸν, νὰ καθορίσωμεν μετὰ βεβαιότητος, διότι τὸν μὲν χειμῶνα, μετὰ ἀπὸ βροχόπτωσιν, ἡ ροὴ των πρὸς τὴν λίμνην εἶναι καταφανής, ἐνῶ κατὰ τὸ θέρος τὰ ὕδατα φαίνονται στάσιμα. Αὐτὸ ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὰ συσσωρευθέντα ἀπὸ προώθησιν πρὸς τὸ τέλος τοῦ αὐλακος καὶ ὑπὸ τὴν γέφυραν φερτὰ ὕλικά, — πέτρες, χύματα — τὰ ὅποια προέρχονται ἀπὸ τὰς πλευρὰς τοῦ αὐλακος.

Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου γεννῶνται τὰ ἐρωτήματα:

1) Ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ σπηλαίου πηγὴ, εἰς μὴ δραστὸν σημεῖον, ποῦ διακόπτει

Τὸ πρῶτο τμήμα τοῦ Σπηλαίου

Φωτ. Ἄννας Πετροχείλου

τὴν παροχὴν τῆς τὸ θέρος, ἢ τὰ ὕδατα προέρχονται ἀπὸ τὴν τοπογραφικὴν ἐπιφάνειαν διὰ μέσου σχισμῶν ἐκ τῆς ὄροφῆς μόνον μετὰ ἀπὸ βροχόπτωσιν;

2) Μήπως ὑπάρχει σύνδεσις, διὰ σχισμῆς, ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων τοῦ σπηλαίου μὲ τὴν ἀντίστοιχον πλευρὰν τῆς λίμνης; Παρὰ τὰς ἐπισταμένας ἐρεῦνας μας, δὲν ἐπετεύχθη τοιαύτη διαπίστωσις. Ἄλλὰ εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, θὰ ἦτο δυνατὴ καὶ ἡ ἀντίστροφος ροὴ τῶν ὑδάτων τοῦ σπηλαίου, ἀναλόγως τῶν καιρικῶν συνθηκῶν.

Τὸ Ὑδρογεωλογικὸν τοῦτο φαινόμενον ἐπιβάλλει εἰδικὰς παρατηρήσεις εἰς ὅλας τὰς ἐποχάς, διὰ τὴν λύσιν του, δεδομένου ὅτι ἡ Νῆσος δὲν διαθέτει, οὔτε ὑψηλὰ βουνά, οὔτε καὶ ἔκτασιν, διὰ τὰ δικαιολογῆ ὑπαρξίν πηγῆς.

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Τὸ σπήλαιον ἐκτείνεται ἀπὸ Ν. πρὸς Β. εἰς κατ' εὐθεΐαν γραμμὴν μήκους 34 μ. Τὸ μεγαλύτερον ὕψος ὄροφῆς εἶναι 8 μ.π. καὶ εὐρίσκεται πρὸς τὸ τέλος τοῦ πρώτου διαδρόμου. Τὸ μεγαλύτερον βάθος ὑδάτων εἶναι 1,40 μ. καὶ εὐρίσκεται πρὸς τὸ τέλος τοῦ σπηλαίου. Καταλαμβάνει ἔκτασιν 135 τετραγωνικῶν μέτρων.

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ — ΥΓΡΑΣΙΑ

Κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1973 ἡ θερμοκρασία τοῦ ἀέρος τοῦ σπηλαίου ἦτο 17° C, τῶν ὑδάτων τοῦ 13° C. Ἡ ὑγρασία τοῦ 100%.

ΖΩΟΛΟΓΙΑ

Διεπιστώθη ὅτι ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ζοῦν νυκτερίδες. Ἐντὸς τῶν ὑδάτων του ἰχθύες.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Παρὰ τὸ περιωρισμένον μέγεθός του, τὸ σπήλαιον θὰ ἐπροκαλοῦσε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν πολυπληθῶν ἐπισκεπτῶν τῆς Νήσου, ἐὰν διηυθετεῖτο καταλλήλως. Ἔτσι θὰ προσετίθετο ἐν ἀκόμῃ σύνδρομον τουριστικὸν στοιχεῖον εἰς τὰ τόσα ἄλλα πού διαθέτει, ὅπως:

1ον) Τὴν γραφικότητα τῶν δρομίσκων του μὲ τὰ πάντοτε ἀνθοστόλιστα λευκὰ σπιτάκια των.

2ον) Τὸ λαογραφικὸν Μουσεῖον του, ὅπου ἐκεῖ εὐρήχκε τὸν θάνατον ἐ' Ἀλλῆ Πασᾶς.

3ον) Τὰς Βυζαντινὰς ἐκκλησίας, μὲ τὰς θαυμασίας νωπογραφίας των.

4ον) Τὴν θαυμασίαν παραλίμνιον ὁδόν, ὅπου καὶ τὸ σπήλαιον.

5ον) Τὰς μοναδικὰς εἰς γραφικότητα διαδρομὰς μὲ πλοιάρια εἰς τὴν λίμνην Παμβώτιδα, πού τὸ συνδέουν μὲ τὴν τοποθεσίαν Δραμπάτοβα (Κρουονέρι) καὶ τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων.

Ἄξιοποιούμενον θὰ συμβῆλῃ εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων τῆς Νήσου καὶ γενικώτερον εἰς τὴν Ἐθνικὴν οἰκονομίαν.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ

Εἰς τὴν περίπτωσιν ἀπεφασίζετο ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τοῦ σπηλαίου, προτείνομεν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀκολούθων ἔργων:

1) Ἀφαίσεις τῶν φερτῶν ὕλικῶν κατὰ μῆκος τοῦ αὐλακος καὶ ὑπὸ τὴν γέφυραν, εἰς ἀνάλογον θάθος, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ πλεῦσις διὰ μικρῶν ξυλίνων λέμβων.

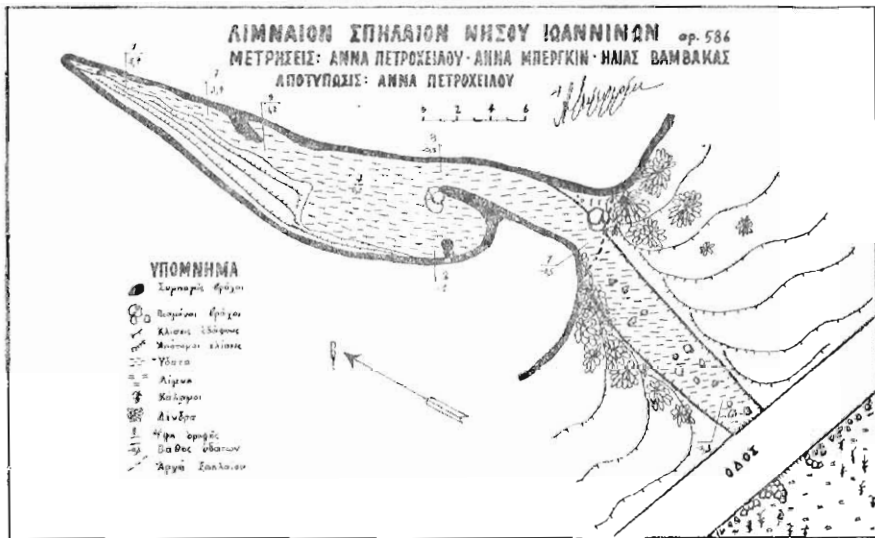
2) Ἡ ἐπιβίθασις θὰ γίνεταί διὰ κατασκευῆς μικρῆς ἀποβάθρας παρὰ τὴν λίμνην, πλησίον τῆς γεφύρας καὶ ἀπὸ τὴν ἀποβάθραν τῆς Νήσου.

Τόσον διὰ τὴν πρώτην, ὅσον καὶ διὰ τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἐπιβάλλεται ἡ διάνοξις διαύλου διὰ μέσου τῶν καλάμων τῶν φουομένων ἐντὸς τῆς λίμνης, πλησίον τῆς γεφύρας.

3) Ὁ κατάλληλος φωτισμὸς τοῦ σπηλαίου θὰ παίξῃ τὸν πρωτεύοντα ρόλον.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

Ἡ διαδρομὴ ἐπισκέψεως τοῦ χαριτωμένου αὐτοῦ λιμνοσπηλαίου, θὰ εἶναι ἡ ἀκόλουθη: Ἐπιβίθασις εἰς λέμβους ἀπὸ τὴν Νήσον, διέλευσις ὑπὸ τὴν γέφυραν τῆς παραλιμνίου ὁδοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ τοῦ αὐλακος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σπηλαίου. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον θὰ πραγματοποιηθῆ καὶ ἡ ἐπιστροφή.

R É S U M É

Grotte Limnospilio à l'île de Jannina
Par Anna Petrochilos

Elle se trouve à l'extrémité S. S. O. de l'île de Jannina, à une distance de 15 m. du lac.

Longueur 34 m., hauteur 7 à 8 m. Elle est inondée de l'eau d'une profondeur 0.50 à 1.50 m.

Pendant l'hiver ces eaux coulent vers le lac, au moyen d'une rigole artificielle. Pendant l'été les eaux sont stagnantes.